

Jak udzielać wsparcia?

Katarzyna Szymańska, Zachodniopomorskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli

9 kwietnia w Zachodniopomorskim Centrum Doskonalenia Nauczycieli odbyła się konferencja poświęcona zmianom, jakim współcześnie podlegają rola i funkcja rodziny, oraz wpływom czynników rodzinnych na trudności szkolne i wychowawcze dzieci i młodzieży. Sesja została zrealizowana w ramach wspierania nauczycieli w działaniach na rzecz zdrowia i bezpieczeństwa uczniów, stanowiących jeden z głównych kierunków realizacji polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2013/2014.

Rola i funkcja rodziny we współczesnym społeczeństwie zmieniają się, a zmiany te wpływają na zachowania szkolne dzieci i młodzieży. Statystycznie co trzecie polskie dziecko wychowuje się w rodzinie nienormatywnej, czyli takiej, która odbiega od tzw. „rodziny nuklearnej”, odzwierciedlającej model „mama, tata i dzieci”. Określenie to obejmuje zatem rodziny niepełne, rodziny zrekonstruowane (patchworkowe), rodziny zastępcze, adopcyjne, migracyjne, a także rodziny nieheteronormatywne.

Gość honorowy konferencji dr hab. prof. US Barbara Kromolicka rozpoczęła swoje wystąpienie wstępną charakterystyką jednostki społecznej, jaką stanowi rodzina, oraz przedstawiła różne jej typy. Ze względu na kryzys, jaki przeżywa instytucja rodziny, podkreślała szczególną wagę rodziny biologicznej w wychowaniu dziecka. Najwięcej uwagi pani profesor poświęciła rodzinie zrekonstruowanej, czyli powstałej w wyniku zawarcia związku (także nieformalnego) przez osoby, które już wcześniej tworzyły rodziny i wnoszą części tych rodzin do nowego związku. Określenie „rodzina zrekonstruowana” podkreśla istotę zjawiska, rodzina

taka bowiem jest utworzona z członków rodzin, które uległy rozbiciu w wyniku rozvodu lub śmierci jednego z małżonków. Sytuacja dzieci z rodzin zrekonstruowanych jest szczególna, funkcjonują bowiem w sieci relacji z rodzicami biologicznymi, ich nowymi partnerami oraz dziećmi tychże, często również z rodzeństwem przyrodnym z nowego związku. Takie relacje są złożone, zazwyczaj bywają trudne i wymagają czasu oraz zaangażowania wszystkich członków nowej rodziny, by stworzyć spójną, sprawnie funkcjonującą całość. Prof. Kromolicka przedstawiła dekalog rodziny zrekonstruowanej, stanowiący zbiór zasad i sposobów współdziałania, których przestrzeganie ułatwia ten proces.

Niezwykle cenne dla nauczycieli okazały się treści zawarte w wystąpieniu mecenasa Macieja Grabowskiego z VIII Wydziału Rodziny i Nieletnich Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum, który zaprezentował przepisy „Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego” oraz ich interpretacje regulujące formy sprawowania opieki oraz pieczy prawnej nad dzieckiem. W swoim wykładzie mecenas kładł nacisk na prawa nauczycieli, w szczególności prawo dostępu do informacji na temat sytuacji rodzinnej ucznia. Wystąpienie wywołało lawinę pytań od nauczycieli, którzy chcieli poznać swoje prawa wobec uczniów i ich rodzin oraz skonsultować ze specjalistą konkretne sytuacje, których doświadczają w szkole.

Jako ostatnia głos zabrała Barbara Stawarz, psycholog z Uniwersyteckiego Centrum Edukacji US. W swoim wystąpieniu przedstawiła czynniki rodzinne, które mają wpływ na sukcesy i niepowodzenia szkolne dziecka. Obok głównych czynników, takich jak: postawy wychowawcze, stosunek rodzica do dziecka, jakość komunikatów kierowanych do dziecka, omówiła czynniki pośrednie, do których należą: wiek rodziców oraz dziecka, wykształcenie, sytuacja materialna, mające również istotne przełożenie na sukces lub porażki szkolne dzieci i młodzieży.

Prezentacja stanowiła nie tylko doskonałe podsumowanie konferencji, ale niejako wyznaczyła kierunek do dalszej pracy w tym zakresie tematycznym, bowiem nauczyciele w dyskusji zgłaszali potrzebę szczegółowego omówienia każdego z czynników. Nasza placówka, w miarę możliwości, będzie starała się realizować cykl rozważań nad kondycją współczesnej rodziny i jej wpływem na dzieci i młodzież szkolną.